

Efɛzri **Mbede ká Pol ɗaa ha nzoɓ** **mbika lawri ká Efɛz**

Bay ká se tul feri ká ɗo bil mbede ni key

Mbede key na nzoɓri ker í baa mii, ba mbede ká i ɗaa se sakra nzoɓ mbika lawri ká i mɓu tul kɪ báy zadri ɓoɗ ɓoɗ ká tusiri Azi Miner, ká ngerɛpuo Efɛz ɗo ɗi na. Ká bil mbede key na, Pol ɗaa ha ri ko fe ká Ngerɛwuru mbi nzi-ɛ ká ɗi piɛɗke lew hoy bay ɗáa. Ka'a mɓu feri riw bele ká nulue ndaw, tusiri key ndaw zuo pol mbay ká mbɔw hoy ká ba Krisi.

Mɓu tul kɪ nzoɓ Krisiri riw bele na, Zifri báy nzoɓri ká i ba Zif ya na, i zuo zinj kɪ mbɔw hoy ba sùo ká mbɔw, ká Krisi ba tul. Zúo kɪke ku na ɗo munu, bay ɓi le, Ngerɛwuru nan nzoɓri zuo ɓoɗ ba taa be, a nda buma zinj ri bay tul fe ká Krisi ɗaa, a ha ri pam báy faa law kere be. Ka ha Tem Law Pie ha nzoɓ taa beri. Ba be Tem Law Píeke na ku ze ka ɗaa ha ri zuo zinj kɪ. Be ze, zadka nzoɓ mbika law ha ha ɗaa peɗ be peɗ be na le, nzoɓ mbika lawri ká i mɓu tul kɪ na, i zinj hɔrusuo a í nɔɔn ká bil mbika law bari na ba pola pola. Mbede key na, baa bay roɓay se tul fe ká nzoɓ mbika lawri ɗáa bay kieke zúo kɪke na ha ni ka ɗo ba fe tusue: mgbaka ini ndaw, ɗáa vu mbom ɓo tul kɪ ndaw, roo haɓa taambol ha Ngerɛwuru ndaw pi.

Máa bayri ká ɗo bil-e

Pam ká báy faa Krisi: 1–2

Zúo kị nzoɓ mbika lawri: 3.1–4.16

Simsedf nzoɓri ká i zuo zinj Krisi: 4.17–6.24

Soko ká Pol hii ha nzoɓ mbika lawri

¹ Bi Pol ká Ngerewuru ha mi ba nzoɓ ndáy nzaapedf Zezu *Krisi báy law hiiya be na, mi daa mbede key na ha ri baari nzoɓ taa Ngerewururi ká i kaw Efez*, ká i daa law-ri bo tul Zezu Krisi. ² Ndadf bay haɗa law huoke báy dɛkɛkɛ Bãa naari Ngerewuru, báy Ngerembay Zezu Krisi ka sádf zinj ri.

Fe kere ká Ngerewuru ha naari báy faa zúo zinj Zezu Krisi

³ Náa písiri Ngerewuru, Bãa Ngerembay naari Zezu *Krisi, be ká'a ha naari fe sami báy riɗ-ε riɗ-ε riw bele ká nulue báy faa zúo zinj Krisi! ⁴ I ko, pola roo bay haɗa Ngerewuru daa tusiri na, ka naa naari zuo bodf ba taa be báy faa Krisi, bay haɗa bo náa tánri kadf kadf ká pol-e taɗ bay ká tul naari.

Báy faa law ini be na, ⁵ ka mbi nzi-ε pola lew hoy bay haɗa náa bári vi-eri báy faa Zezu Krisi. Ka daa munu, bay ji le, feke ku na rii law-ε. ⁶ Munu zu le, riɗ dfika ba taa Ngerewuru bay tul bawda law kere be ká'a ha naari báy bil law-ε puluk, bay ji le, náa zuori zinj Vi-e ká'a ko ni ba nzoɓ nun-ε na. ⁷ Báy faa sim be ká uo ká tul puu say huɗf na, Ngerewuru tinake naari saa

* **1:1** 1.1 Ká bil táw mbede haneri ká piedfke lew na, i daa «ká i kaw Efez» na do di ya.

bil hurusuo feyaa ká mgba naari ba koy, a nda bumake zinj naari. Be ze, ka kie naari bawda law kere be ká mba kjiŋa fal-ε wuruk wuruk na, ⁸ a háke naari nun nzemri báy gosi fe kókori riw bele. ⁹ Ka ha náa kóri fe ká do zad muni ká'a mbi nzi-ε ká di piɛɔ lew hoy báy law hiiya be bay daa báy faa Kriŋi na. ¹⁰ Feke ku na, ɔro bie nam na le, feri riw bele ká nulue ndaw, tusiri key ndaw na, ká'a mbú zuo tul ki mbjw hoy ká pol mbay ká mbjw hoy ká ba Kriŋi.

¹¹ Báy faa zúo zinj Kriŋi na, buru Zibri na buru zinj fe kereri ká Ngerewuru waa bay tul nzoɔ beri, bay ji le, ka naa buru pola lew hoy báy faa ká'a leke. Fekeri riw bele ku na, ka daa maa báy fe ká'a hii a mbi nzi-ε ká di bay daa sùo-ε. ¹² Munu zu le, buru Zibri ká buru ba titire nzoɔri ká buru daa law buru nzokdo te tul Kriŋi na, buru daa riŋ dika bo tul Ngerewuru ká ba bawda nzoɔ luye!

¹³ A baari ká ì ba Zib ya na hoy kara, zadka ì laa tusue bay ká ba Bay Kere ká ha ri zinke pam na, ì daake law-ri bo tul Kriŋi. Be ze, Ngerewuru teke surum zuo sùo-ri ba taa be, a háke ri Tem Law Pie ká'a waa bayke pola na†. ¹⁴ Temke ku na, ba fe ká Ngerewuru ha a kieke mii, fe kereri riw bele ká'a waa bay tul nzoɔ beri na, náa zinjri ngid bele báy nam ká'a tinake naari wum saa bil hurusuo feyaa ká mgba naari ba koy na. Riŋ dika ka ba taa be!

Nzaa bay kere Pol

† 1:13 1.13 I kji Ezekiyel 36.26-27; 37.14; Zuyel 2.28-30.

¹⁵ Be mini ze, úru saa nam ká mĩ láake soro bay law-rĩ ká ì dfaa bo tul Ngerembay Zezu, rɔɔ báy ini ká ì mgba zinj nzoɔ mbika lawri riw bele na, ¹⁶ mĩ dfaa taambɔl hɔ Ngerewuru banguɔ bay tul-rĩ. ¹⁷ Ká bil nzaa bay kere biri na, zadka mĩ ker se tul-rĩ ɛ, mĩ vbi Ngerewuru, Bãa Nzoɔ Riñ Dika Luye ká ba Ngerewuru Ngerembay naari Zezu *Krisi na, bay haɲa ni ka ha rĩ Tem Law Pie hɔ ni ka ha rĩ nun nzem ndaw, kókɔ saw feri ndaw bo, í túuke ni ta-taɲ. ¹⁸ Mĩ kod ni bay haɲa ni ka mgbúɗa nun bil law-rĩ ká nziiya bay haɲa rĩ kɔ fe ká ì dfaa law-rĩ te dī nzokɔ ká'a dīke rĩ bayke na. Mĩ kod ni bay haɲa rĩ kɔ fe riñ dika luye ká'a dfaa ɗo bay tul nzoɔri ká i ba taa be, ¹⁹ rɔɔ báy bawda hurusuo ká ɗo bay tul naari ká náa dáari law naari bo tul-e na, maa bay mgbaka a líeke fe k̄iri ya. Hurusuoke ku na, ba hay ká Ngerewuru tina ɗo zad hie báy bawda hurusuo-ε ²⁰ báy nam ká'a t̄nake Krisi saa luɔ huf hɔ ni kaw tunduo hodɔ be ká nulue. ²¹ Ká zadε ku na, Krisi re mbay ká tul hurusuo temri riw bele ká re mbay ndaw, tul nzoɔ réke tul nzoɔri riw bele ndaw, tul hurusuori riw bele ndaw, tul hurusuo ká kal tul hurusuo hawri riw bele ndaw, rɔɔ báy riñri riw bele ká mgba ká bil sew ni key hoy ya, roo ɛ, ká bil sewri ká'a ví vuku kara ndaw pi. ²² Ba tusue, Ngerewuru dfaa feri riw bele zuɔ pol Krisi a hɔ ni ba mbay luye ká tul nzoɔ mbika lawri riw bele ²³ ká i ba s̄uɔ-ε na. Ká sakra nzoɔ mbika lawri na, Krisi yaa zad kpol kpol ká dī, ba be k̄i ze ka yaa zadri riw bele.

2

Law kere Ngerewuru daa ha nzob huderi kawke bay kumnun

¹ Pola lew na, baarĩ ká ì ba Ziḅ ya na, ì ḁo ba nzob huderi bay tul fe d́aa yaa baarĩ. ² I ḁo bil fe d́aa yaa í se simsed munu ká nzob tukeleri, a í tónke fal mbay tul temndayari ká tusiri key ká daa ped timbede ká bil law nzobri ká i t̄-t̄ji ká tul Ngerewuru. ³ A buru Zibri riw bele laa le, buru ḁo munu ká bari ndaw. Buru ḁo bil fe d́aa naysuo, a búru d́aake fe ká naysuo báy kér bay buru hoy ze hii. Munu ká buru ḁo munu na, buru ḁo ba nzobri ká here Ngerewuru ḁo bay tul buru munu ká nzob hawri.

⁴ Roo le, Ngerewuru na ba nzob kóko nun síe nzob ndaw, a law ini be ká bay tul naari kara ngji bamba tasiri ndaw pi. ⁵ Ze náa bári nzob huderi bay tul fe kaaya naari na hoy kara, ka daa ha náa kawri báy kumnun zinj *Krisi. Ba law kere Ngerewuru ze daa ha ri zinke pam. ⁶ Báy faa zúo zinj Zezu Krisi na, Ngerewuru ha náa kawri báy kumnun zinj ni mbjw hoy, a daa ha náa réri mbay zinj ni mbjw ká tul hurusuo temri riw bele. ⁷ Ka daa munu bay kieke led falri ká bil sewri riw bele ká'a ví vuku na ha ri ko bawda law kere be ká ba hje bamba zikiki ká'a daa báy law hiiya be zinj naari báy faa Zezu Krisi.

⁸ Tusueke le, law kere Ngerewuru ze daa ha ri zinke pam bay law-ri ká ì daa bo tul Krisi. Pamke ku na uru saa luo-ri ya, roo le, ba fe ini ká Ngerewuru ki ze ha. ⁹ Feke ku na, ba lere ped d́aa baarĩ roo nzob mbjw mini a ndákake giri

sùo-ε ká dī ya. ¹⁰ Ba Ngerewuru kị ze daa naari a ha náa zinjri pam báy faa zúo zinj Zezu Krisi, bay haña náa dáari ped kere ká'a leke do pola bay haña náa dáari na.

Zibri báy nzobri ká i ba Zib ya vi ba nzob ká mbjw

¹¹ Baari ká ì ba mbii ndjw Zib ya, ká Zibri dī rī ba nzobri ká ì kuṅ ṅori ya, a í dī sùo-ri ba nzob kún ṅoriri báy faa fe ká nzob daa do naysuo na, ì kér se tul dol baari ká pola lew na í ko. ¹² Ká bil sewke ku na ì do dī dī zinj *Krisi, a í ba led Izarayelri ká Ngerewuru nan ri a daa ri zuo bod ba taa be na ya. I ba varuri a í do fal kpaṅ kuni ká Ngerewuru waa a saa bay tul nzob beri na. Baari na, ì kaw tukele key taṅ fe ká ì daa law-rī te dī nzokdo ndaw, taṅ Ngerewuru ndaw pi. ¹³ A roo le, timbede ká báy faa zúo zinj Zezu Krisi na, baari ká ì do dī dī na ì soro deb ba lakun-ε báy faa sím be ká uo ká tul puu say hud. ¹⁴ Krisi kị sùo-ε ze daa ha dekeke do sakra nzobri ká i ba Zib báy nzobri ká i ba Zib ya na, ha ri vi ba nzob ká mbjw hoy. Báy hud be ká tul puu say hud na, ka wūrake kòko badoko ká kuṅ sakra nzobri ha ri ba nzob tul ṅani kiri na. ¹⁵ Be Krisi na, ka bumra *bol kusol Zibri báy zad sanmakeri ká bod bod, a ha saw nzobri ká sidī key na vi ba nzob fie mbjw hoy ro báy faa zúo zinj ni, a daa ha dekeke do sakra naari. ¹⁶ Báy hud be ká tul puu say hud na, ka ñeke law zónke, a mby saw nzobri ká sidī na vi ba nzob ká mbjw hoy, a daa ha ri zuo zinj Ngerewuru. ¹⁷ Be Krisi na,

ka ví ka-káa Bay Kere ká h̄a ɔ́ekeke h̄a ɓaari ká ì ɓa Ziɓ ya ká í ɔ́o ɔ́i ɔ́i z̄iɲ N̄gerewuru ndaw, roo ɓari ká i ɓa Ziɓ ká í ɔ́o ɔ́i ya deɓ hoy z̄iɲ ni na ndaw pi. ¹⁸ Be ze, ɓáy faa Krisi na, naari riw bele ká náa ɓári Ziɓri ndaw, Ziɓ ya ndaw na, taambol Tem Law Píeke ká mb̄iw na ku ze, náa z̄iɲkeri faa ɓay sóro ɓa luo Bãa N̄gerewuru.

¹⁹ Be mini ze, ɓaari ká ì ɓa Ziɓ ya na, timbeɔe key ì ɓa varu nzob mbãa ndaw, a í ɓa nzobri ká ì vi saa tul puo k̄i mbãa ndaw, roo ɓe, ì ɓa saw nzob taa N̄gerewururi, a í ɓa nzob ini ɓeri ro. ²⁰ Baari hoy kara, i mbúo r̄i mb̄iw hoy z̄iɲ ɓuru Ziɓri ɓa *hul k̄ani N̄gerewuru ká ɔ́o tul tigb̄aa hul ká ɓa *nzob ndáy nzaapedri ɓáy *nzob yaɲa ɓayri saa nzaa N̄gerewuru na. A tisaw ká ɓo t̄iw hulke ku na, ɓe ze ɓa Z̄ezu Krisi k̄i s̄uò-ɛ. ²¹ Ba ɓe k̄i ze ka ɔ́aa h̄a hul mgba k̄i ɓáy kere riw bele kp̄aɲ a h̄a ni vi ɓa hul k̄ani N̄gerewuru ká ɔ́o ɓoɔ ɓa taa ɓe. ²² Baari ká ì ɓa Ziɓ ya na hoy kara, ɓáy faa z̄úo z̄iɲ ni na, i mbúo r̄i mb̄iw hoy z̄iɲ nzob mbika law h̄awri h̄a naari riw bele náa víri ɓa hul ká N̄gerewuru ɔ́aa puo ká ɔ́i ɓáy faa Tem ɓe.

3

Ped ká N̄gerewuru ɔ́aa zuo nduo Pol ɓay tul nzobri ká i ɓa Ziɓ ya

¹ Bi Pol ká i mgba m̄i naa hul sal ɓay tul ped Z̄ezu *Krisi ká m̄i ɔ́aa ɓay tul ɓaari ká ì ɓa Ziɓ ya na, zadka m̄i ker se tul feri riw bele ká N̄gerewuru ɔ́aa na ɓe, m̄i ɔ́aa nzaa ɓay kere ɓay tul-r̄i. ² Ped ká N̄gerewuru ɔ́aa zuo nduo-i ɓáy

faa law kere be bay haṅa mi daa bay tul-ri na, i laa bayke doḍ ro. ³ Fe ka'a waa bay daa ka do zad muni na, ka tina sawke ha mi ko, munu ka mi baa ndii do bil mbede ka mi daa ha ri key na. ⁴ Zadka i kji bayke le, i koko mii, fe ka do zad muni ka se tul Kri si na, mi ko ta-tan. ⁵ Piedke lew na, fe ka do zad muni na, Ngerewuru baa bayke ha nzobri ya, roo le, timbede key na ka tina sawke bay faa Tem be ha nzob beri ka i do bod ba *nzob nday nzaapedri bay nzob yaana bayri saa nzi-e na ha ri ko. ⁶ I ko, fe munike na ze do key: nzobri ka i ba saw Zib ya, ka i laa kaa Bay Kere a i ya bayke na, i do bil fe kereri ka Ngerewuru ha nzob beri na mbijw hoy zinj bari ka i ba Zibri na a i vi ba nzob ka mbijw hoy, roo i do bil fe ka Ngerewuru waa bay tul nzobri ka i zuo zinj Zezu Kri si na mbijw hoy ndaw.

⁷ Bi na, bay faa law kere ka Ngerewuru daa zinj mi, bay hurusuo-e ka daa ped ka bil law-i na, ka hake mi fe ini ha mi vike ba nzob kaa Bay Kere key. ⁸ Bi na, mi ba led ka sakra nzob taa Ngerewururi mgbada. Ze be nu ku hoy kara, Ngerewuru daa law kere zinj mi, a ha mi ka-kaa fe kere Kri si ka mba kija na ha nzobri ka i ba Zib ya ndaw, ⁹ a mi daa ha nzobri riw bele koke fe ka Ngerewuru leke faake bay daa na do zad hie. Ba fe ka Ngerewuru Nzob Daa Feri Ri w Bele daa do zad muni ba de lew hoy, ¹⁰ bay haṅa bo timbede key ka bay faa nzob mbika lawri riw bele ka i mbu tul kji na, temri bay hurusuori ka re mbay na i koke nun nzem be bay faa gosikeri bod bod riw bele. ¹¹ Be ze fe ka'a hii bay daa

maa báy bay ká'a mbi nzi-ε ká dī ba dīε lew hoy na, ka dāa ɔ báy faa Zezu Krisi Ngerembay naari. ¹² Báy faa zúɔ zɪŋ ni ndaw, ɔɔ báy law naari ká náa dáari bo tul-e ndaw na, náa zɪŋri faa ká bay doko pol-e taŋ law tokɔ. ¹³ Munu zu ε, mĩ kod rĩ bay haŋa law-rĩ ka s̄aa bay tul kóko seke feri ká mĩ do bil-e bay tul-rĩ na ya. Kóko seke fekeri ku na, ì zɪŋ fe kereri ká dī a ba fe riŋ dika ká bay tul-rĩ.

Nzaa bay kere Pol

¹⁴ Be ze, zadka mĩ ker se tul feri ká Bãa Ngerewuru dāa na ε, mĩ huku siri ká pol-e, ¹⁵ be ká s̄aw nzob iniri riw bele ká nulue báy tusiri key dī ni ba Bãa na. ¹⁶ Mĩ kod Ngerewuru Nzob Riŋ Dika Luye ká do báy feri riw bele na, ka ha rĩ h̄urusuo ká bil law-rĩ nziiya báy faa Tem be. ¹⁷ Mĩ kod ni bay haŋa *Krisi ka dāa puo ká bil law-rĩ báy faa mbika law. Mĩ kod ni bay haŋa rĩ bar s̄aw, a í do ngoŋ kp̄ay kp̄ay ká bil law ini, ¹⁸ bay haŋa bo, baarĩ báy nzob h̄awri riw bele ká ì ba taa Ngerewuru na ì maa bay kóko w̄aa, mina ze bawda law ini Krisi ká gb̄uke tiya ká aa a pie ndaw, gaŋ a dī ndaw na ε! ¹⁹ Mĩ kod ni bay haŋa rĩ kɔ law ini Krisi ká mba tul feri riw bele ká maa bay haŋa nzob kɔ ya na, bay haŋa bo feri riw bele ká ba taa Ngerewuru na, ka ȳaa bil law-rĩ kpol kpol.

²⁰ Riŋ dika ba taa Ngerewuru ká maa bay dāa feri ká kal tul zad báy h̄urusuo-ε ká dāa ped ká bil law naari. Ka maa bay dāa fe kal tul h̄ayri ká náa vb̄iri ni riw bele ndaw, a kal tul k̄er bay

naari pavbaɗ ndaw pi. ²¹ Riŋ ɗika ba taa be ɓáy faa nzob mbika lawri riw bele ká i mɓu tul kɪ, roo ɓáy faa Zezu Krisi ɓáy ɓil sewri riw bele mbiimbam ɓáy mbiimbam ɓanguo. Amem! Ndaɗ ɓay haɗa ni ka ɗo munu na kɪ.

4

Bá nzob mbɪw ká ɓil Krisi

¹ Munu zu le, ɓi ká i mɓa mɓi naa hul sal ɓay tul Ngerembay na, mɓi kod ri ɓay haɗa ri se simsed ka maa ɓáy taa haɗ ká Ngerewuru hii a ɗike ri na. ² I se simsed ká yudufu í ɗiŋ tul-ri a í ikike law-ri. I suu law-ri ká tul kɪ ba lie ba lew ɓáy law ini. ³ I ɗaa hɪrusuo-ri tun kɪ í koro saw zúo kɪ ká Tem Ngerewuru ha ri ɓáy faa ɗekɛke ká'a sínke ri mbɪw na. ⁴ I ko, nzob taa Krisiri na sùo-ri mbɪw rɛw, Tem Law Pie kara mbɪw rɛw ndaw, a fe ká Ngerewuru ɗike naari ká náa ɗári law naari te ɗi nzokɗo ɓay zín na kara, mbɪw rɛw ndaw pi. ⁵ Ngerembay na mbɪw rɛw, mbika law mbɪw rɛw ndaw, ɗáa tul nduo mbii na kara mbɪw rɛw ndaw pi. ⁶ Ngerewuru ká ba Baa nzobri riw bele na mbɪw rɛw, a re mbay ká tul nzobri riw bele ndaw, a ɗaa ped ɓáy zadri riw bele ndaw, a ɗo ɓil law nzobri riw bele ndaw pi.

⁷ Roo le, naari na, nzob haɗ haɗ le, *Krisi haɗ ni fe ini ká maa ɓáy zadɛ, ⁸ munu ká ɓayke ɗo ɓil mbede Ngerewuru mii:

«Zadka'a haw yum a hil ba siya na,

ka faa nzobri ká i mɓa ri mɓam na se fal-ɛ

a ha fe tundo be ha nzobri.»*

⁹ «Ka hil ba siya» na waa, bil bayke baa mina le? Bayke baa mii, pola roo bay haɗa Kriſi uru a se luu Bi-ε na, ka di kpuru a se zad baw.† ¹⁰ Be ka'a di na, ba nzob taa mbijwke ka uru kpuru a se nulue siya bay haɗa bo, ka re mbay ka tul feri riw bele bay zadri riw bele. ¹¹ Ba be ki ze ka ha fe ini ha nzobri bay zadε zadε. Ka ha nzob haneri vi ba *nzob nday nzaapedri, nzob kiri ba *nzob yaana bayri saa nzaa Ngerewuru, nzob kiri laa le, i ba nzob kaa Bay Kere, a nzob kiri robay i ba nzob koro baɗu Ngerewuru bay nzob fere nzobri fe. ¹² Ka daa munu bay haɗa bo, nzob taa Ngerewururi i maa bay daa ped ka'a pon zuo nduo-ri, ha nzob mbika lawri ka i do munu ba suo Kriſi na, i ngonke ka bil mbika law bari ba pola pola, ¹³ ha naari riw bele na naa zokeri zin ki mbijw hoy ka bil mbika law ndaw, tuuka Vu Ngerewuru ndaw pi. Naari na, naa vikari ba nzobri ka ngo-ngon, a naa yaari fe daa Kriſi na bay zadε nzedem. ¹⁴ Be ndaw roo, naa ti dokokeri ba led tueri ka nzob fe fere bayluri ula ri ha ri se lie se lew munu ba hul tumbii ka zuu veke ni ha ni lan beɗna beɗna ya.

* **4:8** 4.8 Simri 68.18. Zafka ngerε tul nzob yumri bay nzob beri haw yum, roo fale ku i yji i se puo le, ngerε tul nzob yumri na leke feri ka i faa ka nzaa ruy na a ha nzobri. Do faa mbijw munu ndaw, munu ka Zezu Kriſi haw yum ka tul ngeretemndaya ka tul puu say huɗ, a kaw tundo hoɗo Bi-ε Ngerewuru na, ka leke fe iniri boɗ boɗ ha nzob mbika lawri riw bele. † **4:9** 4.9 Nzob nday bay haneri baa mii, «pola roo bay haɗa Kriſi uru a se luu Bi-ε na, ka di kpuru a vi tusiri key.»

¹⁵ Roo ɛ, zadka náa baarì tusue bay ba keɛ ha nzobri báy faa law ini ɛ, náa ngɔŋri ká bil ferì riw bele kpuru, a náa yǎakeri fe d́aa Krisi, be ká'a ba tul. ¹⁶ Taambɔl be na ze, nzaa nduo sù-eri ká bod bod na, i zuɔ kɪ í ngɔŋ kpǎŋ ha sùo bele na siŋ kɪ báy kere báy zad dɔkmakeri. Be mini ze, zadka nzaa nduo sùo nzob mbɔw mbɔw bele d́aa ped báy kere ɛ, sùo riw bele na ngɔŋ a se ba pola pola ká bil law ini.

Káw ba nzob fie ká bil Krisi

¹⁷ Bay ká m̀i baa ha r̀i a mí gede tul-e báy riŋ Ngerembay na ze dɔ key: ì se simsed munu ká nzobri ká i tuu Ngerewuru ya na mbãa. Bari na, i se fal kér bay bari ká d́aa fe mbɔw ya, ¹⁸ a fe kóko bari hoy kara dɔ kpalu ndaw. Káw báy kumnun ká Ngerewuru ha nzob na, i ko ya wɔm, bay ji ɛ, nun-ri fumra gbibli ká d́i, a law-ri kara ngɔŋ ba tisaw. ¹⁹ Sahoy mbɔw mini kara se ri ká tul fe d́aa bari na ya. I pɔŋ sùo-ri ha fe d́aa gɔb gɔbkeri a í d́aake fe ìmri lɔke lɔke taŋ kóko fal sùo-ri.

²⁰ Roo ɛ, baarì na, báy faa key na ze ì tũuke *Krisi ya. ²¹ Baarì na, ì laa bay ká se tul-e na ba tusue, a í fere r̀i tusue bay ká bil Zezu. ²² I fere r̀i fe bay haŋa r̀i naa sùo-r̀i ká bil táw fe d́aa baarì ká kie simsed kaaya baarì báy kɔn fe nzaa úlari ká biɛ r̀i na ba fal, ²³ bo ha kér bay ká bil law-r̀i na ka fére a vi ba fie. ²⁴ Í mbi sùo fie ká Ngerewuru d́aa ha ni r̀i ni na í nduo dɔ sùo-r̀i. Báy faa tusue bay na, ì k̄ieke sùo-r̀i ba nzob ká d́aa ferì báy zadɛ, a í dɔ bod ba taa be.

25 Munu ká ì naa sùò-rì ká bil kúdf bay na, nzob haa haa ɛ, ka baa tusue bay ha kɔ-ɛ, bay ɔi ɛ, naari riw bele na náa bári nzaa nduo sùò ká mbjw. 26 Zadka law-rì faa rì ɛ, ì nze báy sùò-rì ká bay d́aa feyaa. Law fáa baarì na ì ha síe ka riŋ ká d́i ya, 27 ì pón faa mbjw ha ngeretemndaya ya. 28 Nzob ká ba nzob riiba ɛ, ka pón nzaa nduo riiba be na ka gbu, a bo a daa ped báy nduo-ɛ bay haŋa ni ka ziŋ faa a ha fe ha nzobri ká i se síe fe. 29 I ha bay kaaya mbjw mini kara ka tji ká nzaa-rì ya, roo ɛ, ì baa bay ká maa sóko nzobri, a daa kere ziŋ nzobri ká i laa bayke na. 30 Tem Law Pie Ngerewuru na ì daa nun-ɛ túo síe ya. Be na ka ba bol nduo Ngerewuru ká bo sùò-rì, a kieke rì ba nzob taa be kpuru tji nam ká'a óroke ped be ká sùò-rì ngid bele a yaa rì. 31 Law zónke riw bele ndaw, d́aa nun sji ngaw ngaw ká tul nzob ndaw, law fáa ndaw, d́aa nzaabay ndaw, tji ri nzob ndaw, roo fe d́aa law mgbórri bof bof riw bele ndaw na, ì pón ba fal. 32 I daa law kere ziŋ kji í ko nun síe kji, a í ha law-rì ka huo ká tul kji munu ká Ngerewuru ha law-ɛ huo lom ká tul-rì báy faa Kri si na.

5

Séke simsed ká bil zad taja

1 Baarì na, munu ká ì ba ledri ká Ngerewuru ko rì ba nzob nun-ɛ na ì mbóro fe d́aa be. 2 Feri riw bele ká ì daa na, ì daa báy law ini munu ká *Kri si hii naari, a mbi sùò-ɛ ha hudf bay tul naari ba *fe poy ká bare fu bý bý a rii law Ngerewuru.

³ Baarì na, ì ba taa Ngerewuru. Munu zu le, d'áa nun pie ndaw, fe d'áa ãm ndaw, mase k'ókó nun fe ndaw na, maa bay haña bayke mbjw mini kara ka mgba ká sakra baarì ya. ⁴ R'obay, b'áa bay sahoý ndaw, loko k'òkó sorori ndaw, r'oo luo mbúo ká tul nzob ndaw na, maa bay haña ni ka d'ó sakra baarì ya, roo le, ì d'aa taambol ze ka ha Ngerewuru. ⁵ I k'o b'áy kere ndaw r'o! Nzob ká p'oh s'ùo-ε a ba nzob d'áa nun pie, mase nzob d'áa fe ãm, mase nzob k'ókó nun fe na, ka k'o fekeri ku na ba wuru k'á'a k'od. Nzobke ku na, fe kereri ká d'ó bay tul nzobri ká Krisi b'áy Ngerewuru re mbay ká tul-ri na, ka ti z'ij mbjw ya.

⁶ I ha nzob mbjw mini kara ka úla r'ì b'áy k'òkó bayri ya. Bay tul fe d'áa k'ayaya ká mini key na ze, herε Ngerewuru a z'úoke tul nzobri ká i d'aa tul ng'oh'oh' z'ij ni. ⁷ Munu le, k'iri nzobri ká munu ku na ì mgb'añra ri ya. ⁸ Pola na, ì d'ó bil suñ tilo, roo le, timbe'de key le, b'áy faa z'úo z'ij Ngerembay na ì d'ó bil zad taña. Munu zu le, ì se simse'd munu ba nzobri ká i d'ó bil zad taña, ⁹ bay j'i le, zad tañake ku na d'aa ha nzob lie lereke ba fe d'áa kereri riw bele: fe d'áa ká d'ó sik'da ndaw, fe d'áa tusue ndaw pi. ¹⁰ I d'aa h'urusuori tun k'i í b'ékleke fe ká rii law Ngerembay. ¹¹ Fe d'áa g'ob g'obkeri ká g'or h'oy ká d'ó bil suñ tilo na, ì mgb'añra ri ndji ya, roo le, ì t'ina ri d'ó zad hie gbay gbay. ¹² Fekeri ká nzobri d'aa ká zad muni ku na, ba fe d'áa sahoý ká nzob maa bay b'áa bayke ya. ¹³ Roo le, zadka fe d'áakeri riw bele ku na d'ó zad hie gbay gbay le, saw fekeri tina s'ùo-ε d'ó zad hie gbay gbay. ¹⁴ Tusueke le, feri riw bele ká t'ii a d'ó zad hie

gbay gbay na, vi ba zad taṅa. Sɔwke mini ze i ɓaa mii: «Bo ká mù na-nam na, mu túma. Bo ká mù ɓa nzoɓ huɗe na, mu túma ká sakra nzoɓ huɗeri, a ɛ, Kriſi a haṅa nun-a taṅ ɓáy*.»

¹⁵ Munu zu ɛ, ì nze ɓáy sùo-rì ɓay tul k̄iri simseɗ ɓaarì na ndaw ro! I se simseɗ munu ká kòko nzoɓri ya, roo ɛ, ì se simseɗ munu ká nzoɓ nun nzemri ¹⁶ ká i ɗaa fe kere ɓáy ɓil nam ká Ngerewuru ha na, ɓay ji ɛ, ɓil nam ká náa ɗori ɗi key na, ɓa nam ká ndaya. ¹⁷ Sɔwke mini ze, ì ɗaa fe ɗaa kòko ya, roo ɛ, ì ɗaa hɔrusuo-rì tun k̄i í kóke fe ká Ngerembay hii ɓay haṅa rì ɗaa na.

¹⁸ I ha him ka ɗaa rì túɗ ya, ɓay ji ɛ, a haṅa rì ɗaa fe goɓ goɓkeri, roo ɛ, ì ha Tem Ngerewuru ze ka mbaa ɓil law-rì gbay gbay, ¹⁹ ɓo í ɓaa ɓay í sóke k̄i ɓáy simri ndaw, sim písi ndaw, roo ɓáy sim ká'a ha rì ndaw na, ì písike Ngerembay ɓáy ɓil law-rì riw bele. ²⁰ Ká ɓil feri riw, ɓáy ɓil namri riw bele na, ì ɗaa taambol ha Baa Ngerewuru ɓáy rin Ngerembay naari Zezu Kriſi, ²¹ a í ɗin tul-rì ká pol k̄i ɓay tul h̄e Kriſi ká ɗo ɓil law-rì na.

Fe ɗaa nzoɓri ká i zuo zinj Kriſi

²² Máyri, ì ɗin tul-rì ká pol waa ɓaarì munu ká ì ɗaa zinj Ngerembay, ²³ ɓay ji ɛ, wara nzoɓ na ɓa mbay ká tul máy nzoɓ munu ká *Kriſi ɓa mbay ká tul nzoɓ mbika lawri riw bele. Be Kriſi na, ka ɓa Nzoɓ Yaṅa nzoɓ mbika lawri ká i mbu

* **5:14** 5.14 Nzoɓ haṅeri ker í ɓaa mii, ɓay key na, ɓa sim ká nzoɓ mbika lawri ká titire ɗekre i ɗi ká sie ɗaa tul nduo mbii.

tul k̄i riw bele ká i d̄o munu ba s̄uò-ε na. ²⁴ Be ze, baar̄i máyri na ì d̄iŋ tul-r̄i ká pol waa baar̄i ká tul feri riw bele faa mb̄iw munu ká nzoḅ mbika lawri ká i mb̄u tul k̄i riw bele dáake ziŋ Kriŋi.

²⁵ A baar̄i w̄arari laa ɛ, ì hii máy baar̄i faa mb̄iw munu ká Kriŋi h̄iike nzoḅ mbika lawri ká i mb̄u tul k̄i riw bele a p̄oŋ s̄uò-ε h̄a huḑ bay tul-ri. ²⁶ Ka w̄a ri báy mbii báy bay be ha ri *taŋ kad kad, a daa ri zuḅ boḑ ba taa be. ²⁷ Ka daa munu bay haŋa nzoḅ mbika lawri ká i mb̄u tul k̄i riw bele na, i d̄o pol-e munu ba máy ká k̄oḷ s̄uò-ε bay tul waa be, ká'a kíε s̄uò-ε ká pol-e ká bil ndaḑi máy be riw bele a taŋ kad kad, taŋ fe ìm ká mbuo d̄i nd̄aw, taŋ bol kol nuḅ nd̄aw, a d̄i táw ya nd̄aw, roḅ fe kaaya mb̄iw mini kara d̄o s̄uò-ε ya nd̄aw pi. ²⁸ Munu zu ɛ, d̄o nun haŋa w̄arari na, i k̄o máy bari ba nzoḅ nun-ri munu ká i k̄óke s̄uò-ri ba nzoḅ nun-ri na. Nzoḅ ká hii máy be na, ka hii s̄uò-ε be k̄i s̄uò-ε. ²⁹ Tusueke ɛ, nzoḅ mb̄iw mini kara ti s̄aŋ s̄uò-ε s̄uò-ε ya, roo ɛ, ka h̄oḷ ni a k̄o-kóm ba tul-e faa mb̄iw munu ká Kriŋi k̄óke kóm ba tul nzoḅ mbika lawri ká i mb̄u tul k̄i riw bele, ³⁰ bay ji ɛ, naari na, náa bári nzaa nduo s̄uò-ε. ³¹ «S̄awke mini ze, w̄ara nzoḅ a p̄oŋ bi-ε báy mi-ε bay káw ziŋ máy be, bari sidi bele reb na, i ví ba nzoḅ ká mb̄iw†.» ³² Bayke ku na ba bawda fe, a ze m̄i ker mí k̄o ɛ, feke ku na baa se tul Kriŋi báy nzoḅ mbika lawri boḑ boḑ ká i mb̄u tul k̄i riw bele, ³³ a roo ɛ, bayke na d̄o bay tul-r̄i nd̄aw: ndaḑ bay haŋa nzoḅ h̄a h̄a ɛ, ka hii máy be munu ká'a h̄iike s̄uò-ε, a máy

† 5:31 5.31Tiika saw fe 2.24; 1K̄o 6.16; Mat 19.5.

nzoɓ hoy kara ka h̄ε waa be.

6

¹ Baarì ledri ká ì ba taa Ngerembay na, ì ɗaa vu mbom ka ɓo tul nzoɓ mbónri, bay ʒi le, ɓa fe ká ɗo báy zadε. ² Bol kusol mb̄ɓw baa mii: «Mu ɗaa vu mbom ka ɓo tul b̄aa-ka báy máa-ɲa*.» Bol kusol key na ɓa titire ká Ngerewuru waa fe k̄ɓi nde tul-e a baa mii: ³ Mù ɗaa vu mbom ka ɓo tul b̄aa-ka báy máa-ɲa na le, mù káw báy suoriya a mú káwke tusiri key h̄a bol-a ka ɗike. ⁴ A baarì b̄aa ledri laa le, ì ɗaa h̄a tul vu baarì ka fére ya, roo le, ì hól ri báy faa fére ri fe ndaw, haɲa ri nzaa ɓoko ká uru saa luo Ngerembay ndaw pi.

⁵ A baarì koyri na, ì ɗaa vu mbom ka ɓo tul b̄aa gaɲ baarì ká tusiri key báy h̄ε ndaw, báy tóko ká pol-ri ndaw, roo báy law mb̄ɓw ká taɲ kaɗ kaɗ munu ká ì ɗáake ped h̄a Kriɓi. ⁶ Ì ɗaa ped ha ri bay ɗoko ká i ɗo fal-r̄i kek key hoy bay ndádke ká nun-ri ya. Roo le, ì ɗaa law h̄iɓa Ngerewuru báy bil law-r̄i riw bele munu ɓa nzoɓ ped Kriɓi. ⁷ Ì ɗaa ped ha ri báy law kere r̄iɓi fe ká ì ɗaa h̄a Ngerembay ɓo, ì ɗaa h̄a nzoɓri hoy ya, ⁸ bay ʒi le, ì ko ndaw, nzoɓ h̄a h̄a ká ɓa koy, mase nzoɓ ká kaw báy tul-e hoy kara, Ngerembay a haɲa ni fe ká maa tul-e bay fe kere ká'a ɗaa na. ⁹ Do faa mb̄ɓw munu ndaw, baarì ká ì ɓa b̄aa gaɲ ɓari na, ì ɗaa fe báy zadε ka z̄iɲ koy baarì. Koko ká ì ɗára ri, bay ʒi le, ì ko, baarì ndaw, koy baarì

* **6:2** 6.2 T̄ji keε 20.12; K̄iɲa bol kusol ba siɗike 5.16.

ndaw na, baa gan baari mbiw hoy do nulue. Be na ka naa nun nzob mbiw ya.

Daa fe rem Ngerewuru ka zuo suo-ri

¹⁰ Ka bay sin tul bay key na le, i ha bawda hurusuo Ngerembay ka daa ha ri vi ba nzob hurusuo. ¹¹ Fe remri riw bele ka Ngerewuru ha ri na, i faa zuo suo-ri; be ndaw roo, i mgbake suo-ri ngo-ngon bay tul fe daa law ngeretemndaya na bay. ¹² Tusueke le, naari na naa ruri ruy zin nzob ya, roo le, naa ruri zin hurusuo temndayari ka i re mbay ka tuele key ndaw, zin hurusuori riw bele ndaw, roo zin hurusuo mbay ka bil sun tilo ka tusiri key ndaw pi. ¹³ Sawke mini ze, fe remri riw bele ka Ngerewuru ha na, i faa zuo suo-ri. Be ndaw roo, zadka nam ka ndaya na vi le, nzob tul ngani ti zin faa ka bay mbaka tul-ri ya bay. A fal ruy ka i ruu kpuru tii gbuke na ro le, i haw yum na ro zu.

¹⁴ Munu zu le, i do di ya i mgba tusue bay na ngo-ngon munu ba nzob yum ka mbi sal huo a sinke puu si-e. I ha fe daa baari ka do sikda munu ba gari lari ka ngon kokyoko ka nzob yum nduo do nzaa law-e siya bay yamke fe remri. ¹⁵ I ka-kaa Bay Kere kaw dekeke na bay suo nduoke kiyaw kiyaw ha nzobri munu ba nzob yum ka nda dikon do bal-e bay seke sed bay kere. ¹⁶ I daa law-ri ka bo tul Ngerembay banugo munu ba njan ka nzob yum mgba do nduo-e bay tul guo ngeretemndaya†. ¹⁷ I yaa pam ka Ngerewuru

† **6:16** 6.16 Guoke na, i daa fe do nzi-e, ze bo zadka i so le, mbi huu bilam a se feri.

ha rĩ na munu ba taguɓa, ɓáy Bay Ngerewuru ká Tem Law Pie ha rĩ na, ka ɗo munu ba maamii. ¹⁸ I ɗaa nzaa bay kere ɓanguɔ ɓáy faa Tem Law Pie í kóɗke Ngerewuru ɓáy kiri nzaa bay kereri ɓoɗ ɓoɗ ha ni ka so rĩ ká ɓil feri riw bele. I káw ɓáy nzaa ɓal-rĩ kekeke í geɗe tul nzaa bay kere, í ɗaa bay tul nzob Ngerewururi riw bele.

¹⁹ I ɗaa nzaa bay kere bay tul-i, bay haɗa ɓo Ngerewuru ka ha mĩ bay hay ká ɗo ɓáy zaɗe bay ɓáa. Be ndaw roo, mĩ ɓáake bay ɓáy nun wara nzob ha nzobri ko Bay Kere ká ɗo zaɗ munu ká se tul Zibri ɓáy nzobri ká i ba Zib ya ká i vi ɓa nzob ká mbjw hoy na. ²⁰ Bi na, mĩ suo bol *Krisi. Bay tul Bay Kere key na ze i siɗ mĩ ɓáy sal lari ha mĩ naa hul sal. Munu zu le, ì ɗaa nzaa bay kere bay haɗa mĩ ɓaa bayke ɓáy nun wara nzob munu ká ɓa peɗ ɓi ká bay haɗa mĩ ɗaa na.

Ɔro bie soko Pol ká mgbaɗa

²¹ Mĩ hii bay haɗa ɓaarĩ hoy kara ì laa bay ká se tul-i ɓáy ɗol ɓi key na. Yu naari Tisik ká náa kóri ni ɓa nzob nun naari, a ɓa nzob peɗ Ngerembay ká peɗ ɗáa ɓe ɗo ɓáy zaɗe na, a loko soro feri riw bele ká se tul-i na ha rĩ laa ɓáy. ²² Saɓwe mini ze, mĩ píe ni ɓa luo-rĩ bay haɗa ni ka ɓaa bay zaɗ ɗol ɓuru na ha rĩ laa, a huoke law-rĩ ndaw pi.

²³ Nɗaɗ bay haɗa ɗekekere ɓáy law ini, roo ɓáy mbika law ká uru saa luo Baa Ngerewuru ɓáy Ngerembay Zezu *Krisi na, ka sáɗ ziɗ rĩ riw bele.

²⁴ Nɗaɗ bay haɗa law huoke Ngerewuru ka sáɗ

ziŋ nzofri riw bele ká i hii Ngerembay naari
Zezu Kriŋi báy law ini ká fere sùo-ε ya.

Mbede sáka kuni fie
New Testament in Kuo

copyright © 2013 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: (Kuo)

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2020-11-18

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source
files dated 29 Jan 2022

1bae8b8b-6141-55e9-b352-adf7a01da5f4